

"ישיבישע בלאט" - "הדף היומי" שו"ת ומ"מ - ליעון בעומק דברי הגמרא

דף לו.

1. אלא מהכא וכו', ודלמא הכא נמי תרתי עבד להו וכו', וקשה מה ס"ד דהלימוד משאול עדיף טפי מיהושע, בתרוייהו מצי למידחי דאשבעינהו ולייטינהו?

ארור בו נידוי בו קללה בו שבועה, עי' ריטב"א שפירש מה קולתו וחומרנו של כל אחד מ-ג' דברים אלו.

אמן בו קבלת דברים, עי' רש"י לקיים תנאו, ועי' רעק"א ורש"ש למה צריך להגיע לעניית האמן.

אמר רבי אלעזר וכו', עי' ראשונים מה שדנו והוכיחו מכאן לגבי שבועת ביטוי דלא בעי שם וכינוי, ועי' ר"ן וברא"ש סימן יד, ועי' רמב"ם וראב"ד שבועות ב' ב"ד, ו' כס"מ ורדב"ז שם ובאבי עזרי.

על שם המיוחד במיתה, עי' רמ"ה דבעי בן שם המבכר בין שם המתברך בשם המיוחד (עי' חז"א סנהדרין כ' ב') ועי' רמב"ם ע"ז ב' ז' ובאור שמח שם.

ע"ב

1. אשם בכסף שקלים, וקשה הא גם חייב חומש ולמה לא תני ליה?
2. כיצד, א"ל תן לי פקדוני שיש לי בידך, והנה בשבועת הפקדון איתא לעיל לב. ולקמן לח: דלא בעי תביעה, וקשה מהלשון כאן?
3. השביע עליו חמש פעמים וכו' חייב על כל אחת ואחת וכו', מפני שיכול לחזור ולהודות, וברש"י (ב"ק קו.) מבואר דחייב אשם וחומש, אמנם ברמב"ם (שבועות ז' הלכה ט' ו-טו') נראה דליכא חיוב חומש וקשה מאי שנא?
4. א"ל עבדו הפלת את שיני וכו' פטור, ומשום כפירת קנס, וקשה תיפוק דעבדים הוקשו לקרקעות ואין חייבים בכפירתם כמבואר לקמן לז'?

אלא לעולם לא תיפוך, וכתב רש"י דאין לגרוס כן, אלא לעולם תיפוך, ועי' תוס' רמב"ן וריטב"א שישבו גירסת הספרים, ובשיטת הרמב"ם עי' סנהדרין כו' ד', עי' תומים כו' ג', וחז"א ליקוטין כד'.

שבועת הפקדון, עי' ב"מ מח. שנחלקו הראשונים האם ישנה גם בכפירת פקדון שאינו בעין, וטעם הפוטרים כיון דבזה אינו נעשה גזלן בכפירתו, עי' משנת רבי אהרן שם.

עי' ב"מ ג: תוד"ה אשם, אי לר"מ יש חיוב גם ע"י עדים בלא שהודה, ועי' אור שמח גזילה ז' ח', ובאבי עזרי שם.

בענין כפירה לקטן אי חייב קרבן, עי' קצה"ח רמג' סוף סק"ה, ועי' מנחת חינוך קכט' ו'.

רבי שמעון פוטר שאינו משלם קנס ע"פ עצמו, ועי' כתובות מב: שר"ש לדברי חכמים קאמר, ועי"ש בתוס', ועי"ש ח"י ר"ש שקאפ מג' ב'.

המית שורך את עבדי, עי' מנחת חינוך נ"א ע, ועי' רש"ש ב"ק מג.

התשובות מעבר לדף

בס"ד

התשובות

השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"ש וכדו'

1. ביאר ה"פורת יוסף" דאצל יהושע מפורשת הקללה בקרא במיתת בנים רח"ל, אבל בשאול לא מפורש שום קללה רק לשון ארור וס"ד דהיא השבועה.

ע"ב

1. כן הקשה הרש"ש, והנה הרא"ש ב"ק פ"ט ס"י כד' כתב דחומש אין בזמן הזה, וקשה למה לא ישלם וכי גרע מאם בזמן המקדש לא יכלו להקריב כגון שנפגם המזבח וכי יפטר מן החומש, ועי' ישי"ש שם ס"י לה' דכיון שהתורה קראה לחומש אשם לכן דינים שוים ואין זה בלא זה.
2. הובא בשם הגר"ח דאף שלא בעי תביעה אבל בעי גילוי דעת של התובע שרוצה את הכסף דאל"כ לא מיקרי כפירה, וכאן בכפירתו הוא מתחייב, עי' אבי עזרי שבועות ז' ח', ובזה מתורצת קושיית התויו"ט כאן.
3. עי' אבי עזרי (שם ד' ט') שהביא בשם הגר"י ששאני חיוב חומש מאשם, שאשם בא על הכפירה, ואילו חומש בא על הגזילה שנוצרה ע"י הכפירה וכאן לא יכול לגזול כמה פעמים אלא א"כ הודה בפועל בין שבועה לשבועה שאז בהודאתו החזיר גזילתו, וכשכפר גזל שנית וכן הלאה.
4. כן הקשו התוס' כתובות מב. עי' תירוצם, ובשער המלך (עבדים ה' ז' בסוף דבריו) תי' דהכא איירי בתביעת ממון של העבד דאיירי שעשה לו שניהם ובאחד יצא ובשני תובע דמיו, וקשה דא"כ למה יפטר מדין קנס, וביאר בכתבי הגר"ח שם דכיון שנאדון כופר בשניהם כל אחד הוא גורם לקנס של שחרור העבד והוי כפירת קנס, ע"ע מה שתירץ, ובקצה"ח (צה' ח') ובאחיעזר (ח"א לא' ה') תירץ דכיון שהעבד תובע שחרורו אין זה כפירת עבד אלא כפירת בן חורין שלא הוקשה לקרקע.

לע"נ הרב חיים בן ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו

להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל
שלח בקשה לכתובת זו, והדף יישלח אליך בלי"נ מידי יום.

חדש! נפתח קו טלפון בו ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום-

0795255901

השאלות ינתנו מידי בוקר - התשובות, בשעות אחה"צ, בקרוב יהיה ניתן להשאיר תשובות.